

Forfatterens fremstilling er præget af den almindelige tyske grundighed og lyst til skematisk opstilling med afdelinger, underafdelinger o. s. v. Herved mistes noget af friskheden, men paa den anden side vindes en overskuelighed, som er af stor betydning, hvor der som her er tale om en haandbog.

Selv om værket kun omhandler tyske forhold, vil det dog ogsaa have sin betydning for danske forskere, der arbejder med arkivstof, thi hvor store forskelligheder der end er mellem de forskellige landes diplomatik, vil man dog snart opdage, at der ogsaa er store ligheder. Alle vore administrationsforhold fra middelalderen og til nutiden er stærkt præget af udlandet, først og fremmest Tyskland; især gælder dette selvfølgelig i Sønderjylland, hvor visse gottorpske administrationskontorer synes at have været under langt stærkere tysk end dansk indflydelse: for kun at tage et tilfældigt eksempel fra det 17.—18. aarhundrede: ved supplikker er brevets bagside delt i to halvdele, paa den ene angiver supplikanten kort, hvad sagen drejer sig om og sit navn, paa den anden skrives resolutionen. Ganske samme fremgangsmaade var almindelig i Preussen, men vil næppe findes i Danmark.

Ikke blot den historiker, som skal arbejde i tyske arkiver, men ogsaa den forsker, der skal benytte materiale udgaaet fra de forskellige myndigheder i hertugdømmerne, vil saaledes have brug for et vist kendskab til tysk diplomatik og tysk arkivvæsen, og en bog som denne vil dertil være en udmærket ledetraad og haandbog.

Johan Hvidtfeldt.

Die Landesgeschichtliche Forschungsstelle (Historische Kommission) für die Provinz Pommern har 1934 under Ledelse af Dr. Hans Frederichs genoptaget Udgivelsen af *Pommersches Urkundenbuch*. Dette Diplomatarium har altid haft en overordentlig Betydning for Studiet af Danmarks Forhold til Nordtyskland i Middelalderen. Med Glæde ser man derfor, at Arbejdet med Udgivelsen af Dokumenterne for Tiden efter 1325 genoptages fra tysk Side, og Glæden bliver ikke mindre, naar man af det foreliggende 1. Hefte af Bind VII — omfattende Tiden 1326—1328 — ser, at den diplomatariske Behandling af Dokumenterne er bleven fyldigere. Som Indledning til Teksten af Diplomet gives en nøje Redegørelse for Tekstgrundlaget samt for tidligere Tryk, og i Tilfælde, hvor det er paakrævet, diskuteres Brevets Ægthed. Med Rette lægger Udgiveren desuden Vægt paa at levere en omhyggelig og mønstergyldig Seglbeskrivelse i Overensstemmelse med de nyeste Krav, der stilles til en moderne Udgave af middelalderlige Diplomer.

C. A. Christensen.